

JASZUDA JODZSURÓ
Hazám, Jamato

Nara a tavasz fővárosa. Bár a fővárosi hivatalokat később áthelyezték Narából Kiotóba, az őszi fővárosba, a tavaszi Jamatót⁵ mégsem lehet másodrendű városnak nevezni, mivel a cseresznyevirágokkal ékesített utakon sétálgató magas udvari méltóságok nyugodt világát a „virágillatú Narában” énekelték meg a Manjósú című híres antológiában.⁶ A japánok első szülőföldje az egykor pompázatosan virágzó Jamato volt. Az ősi Manjósú szereplői valószínűleg ugyanolyan életutat jártak be, mint mi, és bizonyára hozzánk hasonlóan vélekedtek a tavaszi Jamatóról. Én is így gondolkozom róla, mert tudom, milyen a tavasz első szülőföldünkön és Kjúszú szigetén.

A Manjósúban olvashatjuk a következő dalt:

*Lilaakácok
 ha szirmaik kibontják
 a fővárosban,
 ő is Narára gondol,
 kelet fényes császára.*

Ez a költemény mély honvágyat ébreszt bennem. A babérhanga fehér virága kikeletkor, a lilaakác pedig késő tavasszal virágzik. A Manjósúban megtaláljuk ezeket a virágneveket. A Kodzsiki⁷ és a Nihonsoki⁸ című krónikák szinte minden egyes fű és fa nevét őrzik.

Jamatóban születtem és pontosan emlékszem az ősi Manjósú költői világára. Kamaszkoromban a japán haza és a japán nemzet eszméjének bűvöletében éltem. Az ősi költészet hazája a narai föld, amelyet Ócu herceg oly meghatóan énekelt meg. A hegyi tündérlányról dalolt, aki száraz lábbal futott át a tóvidéken, majd ahol a tóba vetette magát, ott emlékére szentélyt emeltek. Olyan legendák földje ez a vidék, amelyekbe én is beleszerettem

ifjúkoromban, beleszerettem már csak a karaori szépsége miatt is.⁹ Vagy talán az olyan verssorok kedvéért, mint „ha szelíd őz volnék, meghajtanám térdemet, leborulnék Urabasiban”, vagy az olyan földrajzi nevek miatt, mint a Frissfü-hegy meg a Tükör-tó.

Hány meg hány évszázadon, sőt évezreden át őrizték apáink ezeket a legendákat, neveket, miközben földünket védelmezték. A Narában található két ősi emlékünkről, a Sószoínról¹⁰ és a Hórjúdzsiról¹¹ még a mai kisdíjakok is hallottak. Bízom abban, hogy az iskolában, amikor azt tanítják fiainknak és leányainknak, hogy a Hórjúdzsi a világ legrégebbi faépülete, azt is hozzáteszik, hogyan kell megóvnunk az utókor számára. Egyértelműen meg kell tanítanunk, hogy mennyire fontos örökségünk védelme, és hogy az eredetünkkel kapcsolatos hagyományokkal, tárgyi világgal foglalkoznunk kell. A Hórjúdzsi Hatalmas Világmegváltó Kannon istennője előtt kitérült a kapu, s az istennő immár 1300 éve tündököl Japánban. A japánoknak rá kell döbenniük arra, milyen kultúrát örököltek ősiktől. Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy miközben újat építünk, meg kell őriznünk a régit is, hiszen a régmúlt emlékeivel életeket őrzünk meg. Ezt azért is tudnunk kell, hogy a Sószoínban található ereklyék, ezek az 1300 évvel ezelőtt készült berendezési tárgyak úgy maradjanak meg szülőföldünk számára, ahogyan 1300 évvel ezelőtt elkészültek, soha ne kallódjanak el, ne váljanak az enyészet martalékává. Sok emlék maradt ránk a régi korokból, de ha nem vigyázunk, mind elveszhetnek, beleértve a mi Sószoínünkben lévő régiségeket is. A Sószoínnak nincs párja az egész világon. Nemcsak képzőművészeti kincs, hanem hazánk felbecsülhetetlen értékű, az egész világ számára fontos szellemi öröksége is. A Sószoín hazánknak napjainkig fennmaradt irodalmi, művészeti és történelmi emléke. Én, aki Jamatóban nőttem fel, úgy gondolom, ezt minden gyermeknek meg kell tanulnia.

Nara, az 1300 évvel ezelőtti ősi főváros napjainkra modernizálódott. A tájékozott üzletemberek úgy

5 Jamato – Japán főszigetének, a Honsúnak a közepe táján kialakult első japán állam neve volt.

6 Az első japán költői antológia címe, mely a Nara-korszakban keletkezett, valószínűleg 718–785 között állították össze a császári udvarban. A húszkötetes gyűjtemény, melynek címe magyarul Tízezer falevél 4496 költeményt tartalmazott.

7 A japán irodalom első emléke, melynek címe magyarul azt jelenti, hogy Régi dolgok feljegyzései, 712-ben készült, javarészt japán nyelven íródott háromkötetes munka.

8 A Kodzsiki mellett a másik legősibb japán krónika, amely 714 és 720 között íródott kínai nyelven, harminc kötetből áll. Címének jelentése magyarul: Japán krónika.

9 Rendkívül finom, kínai eredetű átszőtt ruhaanyag.

10 A Tódaidzsi templomegyüttes része a Sószoín, vagyis a Kincstár, amely a VIII. században emelt faépület. Japán legrégebbi emlékeit, ékszereket, hangszereket, álarokokat, ezüst tárgyakat, tükrök gyűjteményét őrzik itt több mint ezer éve a császárok ajándékként. Az épület műszaki érdekessége, hogy ősi légkondicionálás működik benne, mert nedves időben a gerendák megduzzadnak és elzárják a légáramlást, száraz időben viszont összezsugorodnak és szabaddá teszik a levegő útját.

11 Nara központjától néhány kilométerre áll a világ legrégebbi faépülete, a Hórjúdzsi buddhista templomegyüttes, melyet 607-ben építtetett Sótoku herceg (573–621). Nara hét nagy buddhista temploma közül ez volt az első. Az együttes negyvenöt épületből áll. 1933-ban a Világörökség részévé nyilvánították.

gondolták, hogy szükség van az ősi főváros modernizálására. Ezzel teljes mértékben egyetértek. Érzelmi világom és szellemi kötődésem miatt azonban az ősi Jamatót mindenképpen szeretném megőrizni. Tokióban helyénvaló a modernizáció, sőt a közeli Oszakában is. A tájékozott üzletemberek azonban nem szeretnek, ahogy ők mondják, múzeumvárosban élni, és rajtuk akarják hagyni kezük nyomát a régi városokon. És tönkreteszik az ősi fővárost, hogy modern, nevezetességekkel teli metropolisszá alakítsák át.

Miért nem felel meg nekik a régi város?! Holott Japán szellemi örökségével lélegzik, nem mozdulatlan, hanem élő város. Ősapáinktól örököltük a történelmi Jamatót, és így kell megőriznünk.

Napjainkban új probléma merült fel, a Tendai-

szeptán¹² belül a szerzetesek nősülésének kérdése. A nősülés ősi tiltó szokása valószínűleg antihumánus elképzelés. Én is ellenzem, amit parancsolatában jó néhány száz évvel ezelőtt Dengjó tanítómester a szerzetesi nőtlenségről mondott. Szerencsésnek tartom, ha túlhaladjuk azt, ami mára ésszerűtlen. Itt arról van szó, hogy a régi bölcsök példabeszédei az akkori kor szokásainak, erkölcsének feleltek meg, s ma régi előírások szerint élni igazságtalanság volna. Véleményem szerint ezt a vallási szabályt meg kellene szüntetni. Hiszen az ezer éves parancsolat nem védi a szerzeteseket, mint akkoriban, ma is problémákat okoz. Jó, ha nem őrizzük meg azt, ami nem védi meg az embereket. Tavaly a tél elején megmásztam az Eizan hegyet, s a vacsora előtti időt egy papnevelde diákjaival együtt töltöttem. Láttam azt is, amint a diákok a nemzeti

Sószóin, Nara

kincsnek számító épületegyüttes belső templomának köveivel versenyt dobálóznak.

Nara és benne a Narai Nemzeti Park modernizációja rossz cselekedet. Végzetes tévedésnek tartom, hogy a Narai Nemzeti Parkban labdapályákat, sportlétesítményeket építenek, színpadokat állítanak fel. A narai fiatalok nagy része persze ilyen modern nevezetességekkel teli várost szeretne. A narai Hármassernyő-hegyen felépítendő autópálya ötlete viszont az egész ország tudósait, a haza öreg bölcseit és a fiatalokat is ellenállásra

készítette. A helyzetet az is bonyolította, hogy ennek az autópálynak a megépítésére már a belügyminisztérium és a tartományfőnök is kiadta az engedélyt. A hivatalnoki döntést azonban félretették, megszólalt a nemzet lelkiismerete-

te, a buddhista irányzat, a Nagy Kocsi¹³ erkölcsi felelősségre szólított fel, és visszatértünk a szülői házba, ahol meghallgattuk apáink szavát.

Nara Japán bölcsője, legrégebb történelmi emlékhelyünk. Ezt a történelmi örökséget minden időre meg kell óvnunk. Nem csupán a vallás miatt, hanem azért, mert önmagában is érték. Nem szeretném, ha az én szülővárosomból, Jamatóból modern, szórakozóhelyekkel teli nagyváros lenne. Nara a nemzeti öntudat Mekkája lesz, ha a japánok a régi történelmi emléket szeretik, ha hazájukra gondolnak, ha lelkükben szülőföldjüknek érzik. És egyúttal az emberi kultúra és történelem szülőföldjévé is válik az egész világ számára. Sokkal jobb lenne, ha Narában nem lenne se neon, se beton, se aszfalt. Egyes bölcsök azt állítják, hiba az, hogy a Narai Nemzeti Park a belügyminisztérium és a kulturális minisztérium irányítása alá tartozik, mert ez azt jelenti, hogy a Narai Nemzeti Parkban nincs szükség civilizációra és kultúrára.

A japán nemzetnek egy szülővárosa van, és itt feltétlenül fenn kell maradniuk történelmünk emlékeinek. Jamatót gyermekei ősapáik hagyatékaként nemzedékről nemzedékre adták tovább. Olyan ez, mint egy végrendelet, amit minden hazáját szerető japánnak be kell tartania.

12 A kínai T'ien-fai iskola japán megfelelője, melyet a VIII. században Dengjó tanítómester (767–822) honosított meg a Felkelő Nap országában, amikor a Hiei hegyen kolostort épített.

13 A buddhizmus két irányzata közül az egyik a Nagy Kocsi vagy Mahajana, mely az új irányzatot képviseli a régi irányzattal, a Kis Kocsival vagy Hinajanával szemben, amely az egyéni üdvözülést keresi. A Nagy Kocsira többen is felszállhatnak, lassabban, de biztosabban érnek célba, a lelki üdvösséget sokak számára teszi elérhetővé. A Nagy Kocsi irányzathoz tartozik Tibet, Mongólia, Kína, Korea és Japán.